

CEZAR FLORIN COCUZ

Paraclisul și Acatistul
Sfinților
Trei Ierarhi

CEZAR FLORIN COCUZ

Paraclisul și Acatistul Sfinților Trei Ierarhi

Lucrare tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2012

Prefață

Împreună-cinstirea Sfinților Trei Ierarhi în cultul public al Bisericii a fost instituită în veacul al XI-lea de către episcopul Ioan Mavropus al Evhaitelor, în urma unei dispute ivite în cadrul elitei credincioase bizantine cu privire la statutul și slava cuvenite, într-un grad mai mic sau mai mare, celor trei mari sfinți episcopi ai veacului al IV-lea: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur. Tradiția spune că aceștia s-au arătat episcopului Ioan, unul dintre cei mai luminați ierarhi ai timpului, poruncindu-i să îndemne pe credincioși să nu se mai certe între ei, deoarece toți trei sunt ca unul singur înaintea lui Dumnezeu. Împlinind porunca Sfinților, episcopul îi sugerează împăratului Alexie I Comnenul să se instituie o nouă sărbătoare în cinstea celor Trei Ierarhi în luna Ianuarie, pe data de 30, deoarece în cursul acestei luni fiecare dintre sfinți avea câte o zi de prăznuire. Noua sărbătoare s-a generalizat în întreaga Biserică ca fiind „cu ținere”, eclipsându-le în importanță pe celelalte mai vechi.

Slujba Sfinților Trei Ierarhi a fost împodobită cu cântări de către neoimnografi precum episcopul Ioan al Evhaitelor, care a compus cele două canoane de la Utrenie, Nil Xantopulos, care a alcătuit stihirile de la Litie și de la Stihoavnă, și alții.

O contribuție românească la îmbogățirea formelor de exprimare a cultului Sfinților Trei Ierarhi în pietatea ortodoxă o reprezintă *Acatistul* și *Paraclisul* care au fost alcătuite în cinstea lor.

Acatistul Sfinților Trei Ierarhi a fost alcătuit în două ediții diferite, dintre care, cea mai veche, din anul 1893, este atribuită psaltului Illarion Effraim, despre care se presupune că ar fi activat în Mănăstirea Căldărușani, și una mai nouă, alcătuită de către doi preoți din Botoșani, Dumitrache Stamate și Hristofor Manoilescu și tipărită de către preotul Gheorghe Th. Gheorghiu la Botoșani în anul 1932¹. Mai există și *Acatistul Sfântului Vasile cel Mare* alcătuit de către Arhimandritul Gherman Ionescu de la Tazlău, tipărit pentru prima dată la Iași, în anul 1879².

Paraclisul Sfinților Trei Ierarhi, la care Cezar Florin Cocuz a lucrat cu dragoste și migală, urmând tradiționalele cântări psaltice, este inspirat din lucrarea lui Vasilikis Vasilopoulos: *Sfinții Trei Ierarhi – Viața și Paraclisul*³ și acoperă o necesitate: întregeste dorința de a sărbători pe marii dascăli și ierarhi ai Bisericii cu cântare împodobită după cum ei înșiși au împo-

---

¹ Preot Prof. Dr. Ene Braniște, *Sfinții Trei Ierarhi în cultul creștin*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1958, nr. 1-2, p. 192.

² *Ibidem*.

³ Βασιλικής Βασιλοπούλου, *Οί Τρεις Ίεράρχες – Βίος και παράκλησις*, Εκδόσεις Αποκάλυψις, Αθηναι, 2004.

dobit Biserica cu pilda vieții lor jertfelnice și roditoare. Deja *Paraclisul Sfinților Trei Ierarhi* se cântă în biserica mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași spre bucuria Sfinților ocrotitori, a slujitorilor și închinătorilor și mai ales a celui ce a trudit la alcătuirea și diortosirea acesteia slujbe.

Cezar Florin Cocuz, protopsalt al mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași, este cunoscut obștii mănăstirii și credincioșilor împreună rugători cu părinții și frații, încă de când era copil. Întâi, ca paraclisier, a prins repede ritmul slujbelor și a înțeles buna rânduială ce trebuie să stăpânească în Sfântul Altar și la strană. Apoi, pe rând, ca elev al Seminarului Teologic „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași, student și masterand al Facultății de Teologie „Dumitru Stăniloae” din Iași, a început să deslușească, nu numai pe băncile școlii ci și practic, atent la strană, rânduiala tipiconală a slujbelor și dulceața cântării psaltice. Alături de corul „Anghelos” al mănăstirii, a participat încă din anul 2000 la concerte și înregistrări de CD-uri. Statornic a sluji Domnului prin cântare, a căutat în manuscrise și vechi cărți de psaltichie, podoabe vechi și prețioase ale cântului bizantin, însuflețind strana, frăția și credincioșii. Cu grijă și pregătire aparte întâmpină sărbătorile și între sărbători, așa cum se cuvine, pe cea a ocrotitorilor mănăstirii, Sfinții Trei Ierarhi.

Încredințat fiind că, prin publicarea sa, *Paraclisul și Acatistul Sfinților Trei Ierarhi*, va îmbogăți repertoriul multor psalți ai sfintelor noastre biserici, doresc protopsaltului mănăstirii, Cezar Florin Cocuz, să își continue cu râvnă rodnică sa lucrare pentru a se împărtăși de bucuria slugii celei bune care și-a înmulțit talantul încredințat.

Arhim. Nichifor Horia,

Starețul Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași

Paraclisul

Sfinților Trei Ierarhi

Preotul dă obișnuita binecuvântare, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeuul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Slavă Ție, Dumnezeuul nostru, slavă Ție.

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le împlinești, Vistierul bunătaților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. (de 3 ori)

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluiește (de 3 ori), Slavă..., Și acum...

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.

Preotul: Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Amin.

Doamne, miluiește (de 12 ori), Slavă..., Și acum...

Veniți să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu!

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos, Împăratul nostru Dumnezeu!

Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeuul nostru!

Psalmul 142

Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea întru credincioșia Ta, auzi-mă întru dreptatea Ta. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta. Vrajmașul prigonește sufletul meu și viața mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morții cei din veacuri. Măhnit e duhul în mine și inima mea încremenită înlăuntrul meu. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoșat. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-Ți întoarce fața Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.

Fă să aud dimineța mila Ta, că la Tine mi-e nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu. Scapă-mă de vrăjmașii mei, că la Tine alerg, Doamne. Învăță-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeuul meu. Duhul Tău cel bun să mă povățuiască la pământul dreptății. Pentru numele Tău, Doamne, dăruiește-mi viață. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu. Fă bunătate de stârpește pe vrăjmașii mei și pierde pe toți cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Slavă..., Și acum...

Aliluia, Aliluia, Aliluia, slavă Ție, Dumnezeuule.

(de 3 ori)

Apoi cântăm:

Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă. Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori)

Troparul, glasul I

Ca iconomi ai cinstitelor taine și chivernisitori ai darurilor lui Dumnezeu, Mare Ierarhe Vasile, de Dumnezeu cuvântătorule Grigorie și slăvitule Ioan, cel cu limba și cu cuvintele de aur, stingeți arșița ticălosului meu suflet, potoliți valul cumplitelor mele patimi, și mă îndreptați spre agonisirea adevăratei înțelepciuni, printr-o viață plină de virtute.

Slavă..., Și acum..., **al Născătoarei:**

Gavriil zicând Ție, Fecioară: bucură-te, împreună cu glasul S-a întrupat Stăpânul tuturor întru tine, chivotul cel sfânt, precum a zis dreptul David. Arătat-te-ai mai desfătă decât cerurile, ceea ce ai purtat pe Făcătorul tău. Slavă Celui ce S-a sălășluit întru tine; slavă Celui ce a ieșit din tine;